

**Obrazac za dostavu primjedbi na
Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za
javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu**

OBRAZAC SUDJELOVANJA U SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naziv prijedloga propisa ili akta	<i>Izmjene i dopune Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu</i>
Naziv tijela nadležnog za izradu prijedloga	<i>Hrvatska energetska regulatorna agencija</i>
Naziv, odnosno ime i prezime predstavnika zainteresirane javnosti	<i>GEOPLIN d.o.o.</i>
Adresa predstavnika zainteresirane javnosti	<i>Radnička cesta 177, 10000 Zagreb</i>
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za predstavljanje predstavnika zainteresirane javnosti	<i>Zvonimir Jonjić, direktor</i>
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavljate	<i>Opskrbljivač plinom</i>
Suglasnost za objavljivanje ovih primjedbi i prijedloga s nazivom predstavnika zainteresirane javnosti ili anonimno (upisati „+“ ispred izabrane opcije)	+ <i>Objava s nazivom predstavnika zainteresirane javnosti</i>
	<i>Anonimna objava</i>
Datum izrade:	<i>24.03.2023.</i>

(potpis ovlaštene osobe)

Zagreb

Napomene:

- U nastavku ovog obrasca upisuju se načelne primjedbe na prijedlog propisa ili akta te primjedbe i prijedlozi za pojedine članke. Tablice se mogu slobodno proširivati.*
- Ukoliko se obrazac primjedbi šalje poštom ili faksom (01/6115-344), obrazac je potrebno potpisati. Obrasci se šalju na adresu
Hrvatska energetska regulatorna agencija
„za savjetovanje“
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb*

Načelne primjedbe na prijedlog propisa ili akta

I. **Donošenje Izmjena i dopuna Metodologije nakon protoka propisanih rokova**

Prilikom objave obavijesti o provođenju savjetovanja glede Prijedloga izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu objavljenim na internetskim stranicama Hrvatske energetske regulatorne agencije (dalje u tekstu: „**Agencija**“) dana 8. ožujka 2023. godine (dalje u tekstu: „**Prijedlog izmjena i dopuna Metodologije**“), Agencija je pozvala energetske subjekte te zainteresiranu i stručnu javnost da dostave svoje primjedbe, mišljenja ili očitovanja uz naznaku da će se javna rasprava glede navedenog Prijedloga održati **od 8. ožujka do 14. ožujka 2023. godine**.

Naknadno, nakon zaprimljenih primjedbi, Agencije je dana 17. ožujka 2023. godine na internetskim stranicama objavila obavijest da će se glede Prijedloga izmjena i dopuna Metodologije provesti dodatna javna rasprava u trajanju **od 17. ožujka do 26. ožujka 2023. godine**.

S tim u vezi, ističemo da je sukladno članku 6. stavku 2. važeće Metodologije propisana obveza Agencije da Odluku o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca tekuće godine te za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna iduće godine objavi u „Narodnim novinama“ i na svojim mrežnim stranicama **najmanje deset dana prije početka regulacijske godine**.

Shodno tome, člankom 16. važeće Metodologije utvrđeno je da regulacijska godina 2023./2024. **počinje 1. travnja 2023.**, a završava 30. rujna 2024. godine. Prema tome, obveza je Agencije da Odluku o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom objavi u „Narodnim novinama“ **najmanje deset dana prije 1. travnja 2023. godine, odnosno najkasnije dana 22. ožujka 2023. godine**.

Međutim, uzimajući u obzir činjenicu da se javna rasprava o Prijedlogu izmjena i dopuna Metodologije održava do 26. ožujka 2023. godine, nesporno je da se Agencija već nalazi u zakašnjenju te krši svoje izrijekom propisane obveze budući da više ni na koji način nije u mogućnosti objaviti Odluku o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom deset dana prije početka regulacijske godine.

Slijedom navedenog, nedvojbeno je da bi usvajanje Prijedloga izmjena i dopuna Metodologije, a osobito eventualno donošenje Odluke o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom predstavljalo grubu povredu dužnosti Agencije, dok bi navedeni akti u konkretnom slučaju bili nezakoniti, a sve imajući na umu da je riječ o izmjenama elemenata izračuna cijene kao bitnog sastojka ugovornih odnosa.

II. **Nepostojanje Plana savjetovanja s javnošću**

Dodatno, ukazujemo na činjenicu da je odredbama članaka 11. stavaka 5. i 6. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine br. 25/2013, 85/2015, 69/2022, dalje u tekstu: „**Zakon o pravu na pristup informacijama**“) propisano:

*„Tijela javne vlasti dužna su donijeti i na svojoj internetskoj stranici objaviti **plan savjetovanja s javnošću za kalendarsku godinu najkasnije do isteka prethodne kalendarske godine**. O izmjenama plana savjetovanja tijelo javne vlasti dužno je istim putem izvijestiti javnost.*

Plan savjetovanja s javnošću sadrži naziv propisa, općeg akta ili dokumenta za koji se provodi savjetovanje, očekivano vrijeme njegova donošenja ili usvajanja, okvirno vrijeme provedbe internetskog savjetovanja te druge predviđene načine na koje se namjerava provesti savjetovanje, kao što su javne rasprave, distribucija nacрта propisa zainteresiranoj javnosti elektroničkom poštom, sudjelovanje u radnim skupinama i drugo."

Također, Smjernicama za provedbu članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama – Savjetovanja s javnošću, od 21. prosinca 2016. godine donesenim od strane Povjerenika za informiranje kao ovlaštenog tijela za nadzor provjere i primjene Zakona o pravu na pristup informacijama (dalje u tekstu: „**Smjernice**”)¹ je u pogledu plana savjetovanja s javnošću predviđeno:

„U svrhu kvalitetnog planiranja rada tijela javne vlasti i informiranja javnosti koja se želi uključiti priložima u postupku donošenja akata, nužno je da tijelo javne vlasti do kraja kalendarske godine objavi plan savjetovanja s javnošću za iduću godinu. U Planu savjetovanja navodi se naziv akata koje tijelo planira donijeti u sljedećoj godini, očekivani kvartal ili mjesec provedbe savjetovanja s javnošću, kao i očekivani kvartal ili mjesec usvajanja. Plan savjetovanja mora sadržavati i informaciju o tome na koje se sve druge načine i u kojem razdoblju eventualno planira provedba savjetovanja s javnošću (npr. javna rasprava, slanje elektroničkom poštom). U slučaju da se neki segment plana mijenja, novi, ažurirani plan možete u svakom trenutku objaviti na internetskoj stranici, sukladno Zakonu. Preporuka je da se Plan savjetovanja objavi na internetskoj stranici na način koji je prilagođen korisniku (pravilo tri klika) i po mogućnosti, u dijelu internetske stranice posvećenom savjetovanjima s javnošću ili pristupu informacijama.”

Međutim, uvidom u internetsku stranicu Agencije² vidljivo je da Agencija za 2023. godinu nije uopće objavila Plan savjetovanja s javnošću u kojem bi se predvidjela javna rasprava glede Prijedloga izmjena i dopuna Metodologije, a čime bi zainteresirana javnost pravovremeno o istome bila obaviještena. Štoviše, na internetskoj stranici Agencije vidljivo je da Agencija niti za jednu od prethodnih godina nije donijela Plan savjetovanja s javnošću iako je to njena obveza sukladno odredbi članka 11. stavka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama.

III. Objava primjedbi, mišljenja i očitovanja zainteresirane javnosti

Također, opreza radi, ukazujemo i na odredbu članka 11. stavka 4. Zakona o pravu na pristup informacijama sukladno kojoj je Agencija, po isteku roka za dostavu mišljenja i prijedloga, dužna izraditi i na svojoj internetskoj stranici objaviti izvješće o savjetovanju s javnošću koje sadrži zaprimljene prijedloge i primjedbe te očitovanja s razlozima za neprihvatanje pojedinih prijedloga i primjedbi.

Međutim, uzimajući u obzir činjenicu da je očita namjera Agencija žurno usvojiti konačan tekst Metodologije te donijeti Odluku o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom za naredno razdoblje, postavlja se pitanje na koji način će Agencija valjano razmotriti i očitovati se na sve primjedbe, mišljenja i očitovanja zainteresirane javnosti te o istome sastaviti izvješće u roku od svega nekoliko dana nakon završetka ovog skraćenog savjetovanja.

¹ <https://www.pristupinfo.hr/wp-content/uploads/2018/10/PI-Smjernice-za-savjetovanja-s-javno%c5%a1%c4%87u-%c4%8dl.-11-ZPPI.pdf?x57830>

² <https://www.hera.hr/hr/html/savjetovanja.html>

Navedeno jasno ukazuje na činjenicu da Agencija sporno savjetovanje provodi isključivo pro forme, bez prave namjere da omogući zainteresiranoj javnosti sudjelovanje u donošenju izmjena i dopuna Metodologije, a što je protivno svim naprijed navedenim propisima kao i općim načelima savjetovanja propisanim Kodeksom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata (Narodne novine br. 140/2009) i to načelu sudjelovanja, načelu povjerenja, načelu otvorenosti i odgovornosti te načelu djelotvornosti.

IV. Osobna odgovornost članova Upravnog vijeća Agencije

Prije svega, sukladno članku 34. stavku 3. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne novine br. 120/2012, 68/2018, dalje: „**Zakon o regulaciji energetske djelatnosti**“) kao i članku 22. stavku 1. točki 6. Statuta Agencije od 29. travnja 2019. godine, članovi Upravnog vijeća Agencije dužni su postupati savjesno i u skladu s pravilima struke.

Nadalje, istim člankom Statuta Agencije propisana je dužnost članova Upravnog vijeća da obavljaju dužnost tako da ne dovedu u pitanje samostalnost i neovisnost Agencije te da osiguraju primjenu načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti u obavljanju poslova.

S tim u vezi, člankom 19. stavkom 1. Statuta Agencije kao teža povreda dužnosti propisana je okolnost da član Upravnog vijeća pri obavljanju svoje dužnosti dovede u pitanje samostalnost i neovisnost Agencije kao i okolnost da svojim radom ili ponašanjem krši odredbe ovoga Statuta i drugih općih akata Agencije. Sukladno članku 18. stavku 2. Statuta, počinjenje teže povrede dužnosti razlog je za razrješenje dužnosti člana Upravnog vijeća od strane Hrvatskog sabora.

Ujedno, nesporno je da su članovi Upravnog vijeća Agencije dužni pri obavljanju svojih dužnosti postupati sukladno načelu savjesnosti i poštenja primjenjujući pozornost urednog i savjesnog gospodarstvenika.

Slijedom navedenih odredbi, a uzimajući u obzir da su predložene izmjene i dopune Metodologije pravno neutemeljene i nezakonite, da se donose izvan okvira zakonom utvrđenih ovlasti Agencije te suprotno jasno utvrđenim ciljevima važeće Metodologije, da neopravdano dodatno opterećuju sudionike na plinskom tržištu i to do razine nemogućnosti rada, a posljedično i nezakonitog istiskivanja s tržišta Republike Hrvatske, da Agencija pristupa ovim nezakonitim promjenama iako je nedvojbeno upoznata sa situacijom na tržištu i štetom koja bi nastala budući da je prethodno mjesecima bila upozoravana o posljedicama eventualne promjene Metodologije, opravdano se postavlja pitanje osobne odgovornosti članova Upravnog vijeća Agencije, i to kako profesionalne, tako i prekršajne i kaznene odgovornosti.

U tom smislu, u slučaju usvajanja predloženih izmjena i dopuna Metodologije, društvo GEOPLIN d.o.o. bit će primorano poduzeti odgovarajuće pravne radnje koje mu stoje na raspolaganju kako po pitanju sudske zaštite svojih prava pred nadležnim tijelima Republike Hrvatske i Europske unije, tako i po pitanju profesionalne, prekršajne i kaznene odgovornosti Agencije i članova Upravnog vijeća Agencije.

V. Načelne materijalne primjedbe

1. Prije svega, ističemo da predložene izmjene i dopune Metodologije, suprotno odredbi članka 4. trenutno važeće Metodologije koja propisuje njene ciljeve, ruše preduvjete za optimalno funkcioniranje tržišta

plina i ne stvaraju stabilne i predvidive uvjete poslovanja opskrbljivača u obvezi javne usluge kao i njihovih dobavljača te u potpunosti onemogućuju tržišno formiranje krajnje cijene opskrbe plinom.

Naime, predložene izmjene i dopune Metodologije usmjerene su isključivo na (eventualnu) zaštitu krajnjih kupaca bez da na bilo koji način provodi svoju obvezu zaštite opskrbljivača u obvezi javne usluge i njihovih dobavljača kao sudionika na plinskom tržištu Republike Hrvatske koje su poremećaji na plinskom tržištu upravo najviše disproportionalno pogodili.

Budući da trošak nabave plina predstavlja veleprodajnu komponentu u strukturi krajnje cijene, svaka promjena formule za formiranje takve cijene utječe izravno na sve aktivne dionike tržišta opskrbe plinom u obvezi javne usluge.

Predloženom promjenom formule za izračun nabavne cijene plina opskrbljivači u obvezi javne usluge kao i njihovi dobavljači neopravdano bi se dodatno opteretili i to do razine nemogućnosti rada. Posljedično, navedena intervencija Agencije u Metodologiju predstavlja i povredu nacionalne i europske regulative o zaštiti prava tržišnog natjecanja, budući da bi dovela i do potpunog istiskivanja opskrbljivača plinom s tržišta Republike Hrvatske.

2. Nadalje, nesporna je činjenica da opskrbljivači plinom ni na koji način nisu bili obaviješteni o promjeni Metodologije. Štoviše, društvo GEOPLIN d.o.o. je svojim dopisima od dana 29. studenog 2022. godine te 9. siječnja 2023. godine upućenih Agenciji i Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja upozoravalo na potencijalnu opasnost od velikih teškoća koje bi mogle zadesiti opskrbljivače u slučaju bilo kakve promjene Metodologije. U okviru sastanaka vođenih između Udruženja opskrbljivača i distributera plinom s jedne strane te Agencije i Ministarstva s druge strane, u više je navrata dobiven odgovor kako se promjeni Metodologije neće uopće pristupiti. Na posljednjem sastanku održanom dana 31. siječnja 2023. godine Agencija je obećala da čak i u slučaju da se pristupi promjeni Metodologije, opskrbljivačima će se osigurati kompenzacija kako se njihov položaj ne bi (dodatno) pogoršao te da zbog eventualne promjene Metodologije nitko od opskrbljivača i njihovih dobavljača neće biti financijski oštećen. Također, Agenciji su na njen izričiti zahtjev krajem 2021. godine na uvid dani svi postojeći ugovori o nabavi plina zbog čega je Agencija nesporno upoznata sa svim ugovornim odnosima i utjecajem Metodologije na tržište.

Dakle, unatoč činjenici da je Agencija nedvojbeno upoznata sa situacijom na tržištu i enormnom štetom koja bi usvajanjem izmjena Metodologije nastala opskrbljivačima u obvezi javne usluge (i njihovim dobavljačima), Agencija pristupa promjenama Metodologije bez da na bilo koji način pokuša zaštititi opskrbljivače u obvezi javne usluge (i njihove dobavljače), a posljedice čega će za njih biti nepopravljive.

Također, osim što do predloženih izmjena i dopuna Metodologije dolazi bez ikakve najave od strane Agencije, opskrbljivačima se ne pomaže čak ni na način da im se ostavlja određeno vremensko razdoblje kako bi barem pokušali uskladiti svoje poslovanje novonastaloj situaciji iako su čitavo svoje poslovanje organizirali i dugoročno planirali sukladno trenutno važećoj Metodologiji.

3. Vrlo je važna i činjenica da se promjenama Metodologije pristupa u tijeku trajanja ugovornog razdoblja opskrbe plinom u obvezi javne usluge koja se temelji na javnom natječaju pokrenutom od strane Agencije u listopadu 2020. godine u svrhu odabira opskrbljivača u obvezi javne usluge za razdoblje od 1. travnja 2021. do 30. rujna 2024. godine.

Naime, sukladno uvjetima javnog natječaja koji su od strane Agencije bili propisani u dokumentu objavljenom dana 20. listopada 2020. godine, ponuditelji odabrani na javnom natječaju dužni su „*obračunavati i naplaćivati isporučeni plin kupcima iz kategorije kućanstvo koji koriste javnu uslugu, prema iznosima tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom, određenima na temelju Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu („Narodne novine”, broj 108/20) (dalje: Metodologija).*”

Prema tome, uvjetima javnog natječaja Agencija je za čitavo ugovorno razdoblje (1. travnja 2021. – 30. rujna 2024.) izrijekom propisala primjenu cijene koja se temelji na trenutno važećoj Metodologiji.

U tom smislu, odabrani ponuditelji su se na predmetni javni natječaj Agencije prijavili imajući u vidu upravo primjenu važeće Metodologije kroz čitavo ugovorno razdoblje opskrbe plinom, a uzimajući u obzir da dokumentacijom i uvjetima javnog natječaja, kao ni odlukama o odabiru opskrbljivača, ni na koji način nije predviđena iznimka od primjene važeće Metodologije ili njene izmjene i dopune.

Slijedom navedenog, primjena predloženih izmjena i dopuna Metodologije na postojeće ugovorne odnose koji se temelje na provedenom javnom natječaju predstavljala bi nezakonito retroaktivno zadiranje u ugovorne uvjete što bi za predstavljalo opasnost za pravnu sigurnost pravnog poretka Republike Hrvatske. Ujedno, takva bi nezakonita primjena nedvojbeno bila protivna načelu razmjernosti i načelu legitimnih očekivanja stranaka koje su prijavom na javni natječaj Agencije imale legitimno pravo očekivati da će se kroz čitavo ugovorno razdoblje primjenjivati upravo uvjeti iz javnog natječaja i važeća Metodologija.

4. Nadalje, čak i u slučaju kada bi se predložene promjene Metodologije mogle smatrati opravdanima (a ne mogu), promjene Metodologije predložene su značajno prekasno. Naime, do promjena dolazi nakon što su sve količine plina za kupce iz kategorije kućanstvo već nabavljene. Upravo je društvo GEOPLIN d.o.o., kao odgovoran i pouzdan prodavatelj plina za sve svoje kupce koji su opskrbljivači u obvezi javne usluge (Termoplin d.d., Plin Konjščina d.o.o. i Zagorski Metalac d.o.o.) **ugovorio određene količine plina, osigurao ih i stavio ih na raspolaganje svojim kupcima primjenjujući važeće Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom.**

Upravo iz uvida u sliku br. 2 naznačenu u popratnom dokumentu uz Prijedlog izmjena i dopuna Metodologije koja prikazuje ekstreme na europskom tržištu prirodnog pline jasno proizlazi činjenica da je Agencija imala dovoljno vremena za donošenje odluke o izmjenama i dopunama Metodologije, mnogo ranije prije završetka razdoblje za nabavu plina sukladno odredbama trenutne Metodologije.

Štoviše, činjenica da se izmjene i dopune Metodologije vrše nakon proteka razdoblja za izračun troška nabave plina za regulacijsku godinu 2023/2024. (od 1. travnja 2022. godine do 28. veljače 2023. godine) predstavlja daljnju nezakonitost predloženih promjena budući da iste predstavljaju retroaktivan zahvat u tržišnu cijenu izračunatu sukladno važećoj Metodologiji. Iz tog razloga, budući da je propisano razdoblje za formiranje cijene za isporuku plina u obvezi javne usluge za regulacijsku godinu koja traje od 1. travnja 2023. do 30. rujna 2024. godine već prošlo te je cijena formirana, društvo Geoplin d.o.o. strogo se protivi te striktno odbija sve promjene Metodologije predložene od strane Agencije za sve vezane isporuke plina.

5. Važno je za istaknuti i činjenicu da se promjenama Metodologije nije pristupalo te su formule za izračun nabavne cijene plina ostale netaknute u razdoblju kada je cijena plina rasla. Pozivanje na smanjenje cijena plina u razdoblju od prosinca 2022. godine do danas predstavlja kontradikciju svih tržišnih postulata i

normi, a sve uzimajući u obzir da je prodaja plina već izvršena prema ugovorenim cijenama i po tržišnim uvjetima predviđenim trenutno važećom Metodologijom.

6. Slijedom svega navedenog, prijedlog je društva GEOPLIN d.o.o. da se izmjenama i dopunama Metodologije pristupa isključivo pod uvjetom da se u tekstu Metodologije izrijeком predvidi okolnost da će se opskrbljivačima plinom u obvezi javne usluge (a podredno i njihovim dobavljačima) osigurati kompenzacija razlike između troška nabave plina izračunatog sukladno predloženim izmjenama i dopunama Metodologije i troška nabave plina izračunatog sukladno odredbama trenutno važeće Metodologije.

U suprotnom, opskrbljivači plinom u obvezi javne usluge kao i njihovi dobavljači bit će dovedeni u bezizlaznu situaciju koja će u potpunosti onemogućiti njihov opstanak na tržištu Republike Hrvatske. Poduzimanje ovakvih mjera kojima se opskrbljivači, suprotno svim primjenjivim nacionalnim i europskim pravilima o zaštiti prava tržišnog natjecanja, direktno istiskuju s tržišta nije zabilježeno niti u jednoj drugoj članici Europske unije, već je u istima formiranje cijene i dalje pretežito ostavljeno tržištu.

Shodno tome, društvo GEOPLIN d.o.o., ali i drugi opskrbljivači plinom bit će primorani, posredstvom nadležne Agencije za suradnju energetske regulatora (ACER) te nadležnih tijela Europske komisije za energetiku i za tržišno natjecanje, svoja prava i obeštećenje, ali i odgovornost Agencije i njenih odgovornih osoba tražiti svim dostupnim pravnim radnjama pred sudovima i drugim nadležnim nacionalnim, europskim te međunarodnim tijelima.

Primjedbe i prijedlozi za pojedine članke prijedloga propisa ili akta s obrazloženjem, odnosno podlogama

Članak 1.	Nejasni su i neobrazloženi razlozi podjele inicijalne regulacijske godine 2023/2024. na dva razdoblja – regulacijsku godinu 2023/2024. koja počinje 1. travnja 2023., a završava 31. ožujka 2024. te regulacijske godine 2024. koja počinje 1. travnja 2024., a završava 30. rujna 2024.
Članak 2.	Vidi primjedbu uz članak 1.
Članak 3.	<p>Sukladno navedenom članku trošak nabave plina za regulacijsku godinu 2023/2024. vršio bi se prema aritmetičkoj sredini <i>Bid i Offer cijena terminskih ugovora „TTF Price Assessment – Summer 23“ i „TTF Price Assessment – Winter 23“, objavljenih u publikaciji ICIS HEREN „European Spot Gas Markets“ tijekom razdoblja od sedam dana koje započinje danom stupanja na snagu.</i></p> <p>U pogledu navedenog, ističemo da razdoblje od sedam dana predstavlja vrlo kratko i vremenski nereprezentativno razdoblje koje je sušta suprotnost načinu izračuna troška nabave plina koji je trenutno na snazi i prema kojem su opskrbljivači godinama organizirali i planirali svoje poslovanje.</p> <p>Dakle, umjesto planiranog razdoblja od 1. travnja 2022. godine do 28. veljače 2023. godine koje obuhvaća ukupno 334 dana, odnosno punih 11 mjeseci koji ulaze u formulu za izračun troška nabave plina, prijedlog je Agencije da se navedeno razdoblje skрати na ukupno 7 dana.</p> <p>Navedeno potvrđuje neetično postupanje Agencije te predstavlja nezapamćeni presedan na tržištu plina europskih zemalja, posebice imajući u vidu da Agencija ni na koji način nije obrazložila zašto se u obzir uzima upravo razdoblje u trajanju od sedam dana.</p> <p>Također, uzimajući u obzir da je javna rasprava u pogledu izmjena Metodologije utvrđena u trajanju do 26. ožujka 2023. godine, a da je sukladno članku 94. stavku 6. Zakona o tržištu plina Agencija dužna objaviti u Narodnim novinama najmanje 15 dana prije početka njene primjene, ukazujemo i na operativnu nemogućnost utvrđivanja troška nabave plina sukladno predloženoj formuli. Naime, kada se uzme u obzir eventualan dan stupanja na snagu i početak primjene predloženih izmjena Metodologije, izračun troška nabave plina neće biti izvediv temeljem cijene terminskih ugovora „TTF Price Assessment – Summer 23“ te je u tom smislu predložena izmjena formule obračuna troška nabave plina apsolutno neprimjenjiva.</p>
Članak 4.	<p>Sukladno navedenom članku trošak nabave plina za novouvedenu regulacijsku godinu 2024. vršio bi se prema aritmetičkoj sredini <i>Bid i Offer cijena terminskih ugovora „TTF Price Assessment – Summer 24“ objavljenih u publikaciji ICIS HEREN „European Spot Gas Markets“ tijekom razdoblja od sedam dana koje započinje 1. ožujka 2024.</i></p> <p>Jednako kao i u primjedbi navedenoj uz članak 3., ističemo da razdoblje od sedam dana predstavlja vrlo kratko i vremenski nereprezentativno razdoblje tijekom koje se ne može uzeti u obzir za izračun relevantnog troška nabave plina.</p>

	<p>Međutim, u ovom slučaju situacija je još i štetnija budući da Agencija predlaže za izračun cijene uzeti cijenu koja nije trenutačna burzovna cijena te se ista bazira isključivo na pretpostavki da će u razdoblju od 1. ožujka 2024. godine cijena biti još povoljnija.</p> <p>Shodno tome, postavlja se pitanje što će se dogoditi ako cijena plina na relevantnom tržištu dana 1. ožujka 2024. ponovno bude nepovoljna, odnosno hoće li Agencija tada ponovno pristupiti izmjenama i dopunama Metodologije.</p>
<p>Članak 5.</p>	<p>Iz navedene odredbe ponovno je jasno vidljivo da je cilj Agencije na svaki način sniziti cijenu plina za konačnog kupca, a da se ni na koji način ne uzima u obzir nedvojbena šteta utjecaj predloženih izmjena i dopuna na položaj opskrbljivača plinom u obvezi javne usluge, a posljedično i na položaj njihovih dobavljača.</p> <p>Upravo iz navedenog razloga, prijedlog je društva GEOPLIN d.o.o. da se izmjenama i dopunama Metodologije pristupa isključivo pod uvjetom da se u tekstu Metodologije izriječno predvidi okolnost da će se opskrbljivačima plinom u obvezi javne usluge osigurati (a posredno i njihovim dobavljačima) kompenzacija razlike između troška nabave plina izračunatog sukladno predloženim izmjenama i dopunama Metodologije i troška nabave plina izračunatog sukladno odredbama trenutno važeće Metodologije.</p> <p>Ujedno, ukazuje se i na pravnu nedosljednost i nelogičnost činjenice da predložena dopuna Metodologije upućuje na primjenu propisa donesenih od strane Vlade RH (Uredbe), dok Uredbe Vlade RH istovremeno upućuju na izračun cijene sukladno odredbama Metodologije.</p>
<p>Članak 6.</p>	<p>Člankom 6. Prijedloga izmjena i dopuna Metodologije predviđeno je da predmetne Izmjene i dopune Metodologije stupaju na snagu prvi dan od dana objave u Narodnim novinama.</p> <p>1. Ističemo da stupanje Metodologije na snagu prvi dan od dana objave u Narodnim novinama nije u skladu s primjenjivom zakonskom regulativom, a sve kako slijedi.</p> <p>Prije svega, odredbom članka 94. stavka 6. Zakona o tržištu plina propisano je:</p> <p><i>„Agencija je dužna metodologije iz stavaka 1. do 3. ovoga članka objaviti u »Narodnim novinama« i na svojim mrežnim stranicama najmanje 15 dana prije početka njihove primjene od strane operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP, opskrbljivača u obvezi javne usluge i zajamčenog opskrbljivača.“</i></p> <p>Dakle, Zakonom o tržištu plina izriječno je propisano da se Metodologija može početi primjenjivati tek po proteku najmanje 15 dana od dana njene objave u Narodnim novinama. U skladu s time, odredba predloženog članka 6. izravno je protivna Zakonu o tržištu plina te je kao takva nezakonita.</p> <p>2. Također, odredbom članka 37. Zakona o sustavu državne uprave (Narodne novine br. 66/2019) propisano je da se provedbeni propisi objavljuju u Narodnim novinama te stupaju</p>

na snagu **osmoga dana od dana objave**, a iznimno, **zbog osobito opravdanih razloga**, provedbenim propisom može biti utvrđen drukčiji rok njegova stupanja na snagu, a najranije prvoga dana od dana objave.

U vezi navedene mogućnosti skraćivanja roka stupanja na snagu na 1 dan očitovao se Ustavni sud Republike Hrvatske koji u svojoj **Odluci od 23. siječnja 2013. godine, posl. br. U-I/3845/2006** navodi:

*„U postupku izvršenja ove odluke zakonodavac je također dužan urediti obvezu zakonom ovlaštenih donositelja drugih propisa, određenih u članku 18. ZoSDU/11, da na jasan i dostupan način obrazlože "osobito važne razloge" zbog kojih je potrebno da određeni pravilnik, naredba ili napatuk iznimno stupi na snagu prvi dan od dana objave u "Narodnim novinama". Ta je obveza inherentna ovlastima donositelja drugih propisa da po vlastitoj ocjeni određuju kraće vakacijsko razdoblje od onog propisanog zakonom. **Nepostojanje bilo kakvog dokumenta ili akta koji bi sadržavao obrazloženje "osobito važnih razloga" za korištenje tom iznimnom zakonskom mogućnošću po prirodi bi stvari moralo biti ocijenjeno kao arbitrarno postupanje donositelja drugih propisa.**“*

Slijedom navedenog, nedvojbeno je da odluka Agencije u pogledu vakacijskog roka od jednog dana, kako je to predviđeno spornim člankom 6. Izmjena i dopuna Metodologije, mora biti potkrepljena obrazloženjem osobito važnih razloga za takvo postupanje, a sve sukladno citiranoj Odluci Ustavnog suda RH.

Međutim, ističemo kako ni popratni dokument uz Prijedlog izmjena i dopuna Metodologije niti obavijest Agencije objavljena na internetskoj stranici ne sadrži nikakvo obrazloženje osobito važnih razloga za skraćeni *vacatio legis* te je iz svega navedenog očito da je Agencija sasvim arbitrarno odlučila skratiti *vacatio legis* ne mareći za svoju zakonsku obvezu da takvu odluku suvislo i relevantno obrazloži, što niti ne čudi jer očito ne postoji niti jedan osobito važan razlog za ovakvo skraćivanje.

Ujedno, uzimajući u obzir nezakonito skraćeni rok stupanja na snagu izmjena Metodologije, opreza radi ukazuje se i na činjenicu da je odredbom članka 94. stavka 7. Zakona o tržištu plina, nakon donošenja Odluke o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom, Agencija je dužna istu objaviti u Narodnim novinama **najmanje 10 dana** prije početka njene primjene od strane opskrbljivača.